

Аналіз очікуваних наслідків поточної війни та повоєнних наслідків для державного лісового господарства та лісових ресурсів України

Василь Матейчик

Київ, грудень 2022

About the Project “Sustainable Forestry Implementation” (SFI)

The project “Technical Support to Forest Policy Development and National Forest Inventory Implementation” (SFI) is a project established in the framework of the Bilateral Cooperation Program (BCP) of the Federal Ministry of Food and Agriculture of Germany (BMEL) with the Ministry of Environment and Natural Resources of Ukraine (MENR). It is a continuation of activities started in the forest sector within the German-Ukrainian Agriculture Policy Dialogue (APD) forestry component.

The Project is implemented based on an agreement between GFA Group, the general authorized executor of BMEL, and SFRA since October 2021. On behalf of GFA Group, the executing agencies - Unique land use GmbH and IAK Agrar Consulting GmbH - are in charge of the implementation jointly with SFRA.

The project aims to support sustainable forest management planning in Ukraine and has a working focus on the results in the Forest Policy and National Forest Inventory.

Author

Vasyl Mateychik

Disclaimer

This paper is published with assistance of SFI but under the solely responsibility of the author Vasyl Mateychik under the umbrella of the Sustainable Forestry Implementation (SFI). The whole content, particularly views, presented results, conclusions, suggestions or recommendations mentioned therein belong to the authors and do not necessarily coincide with SFI's positions.

Contacts

Troitska Str. 22-24,
Irpin, Kyiv region
+38 (067) 964-77-02

Зміст

Загальний огляд	4
Наслідки військової агресії для державних лісогосподарських підприємств сфери управління Держлісагентства	8
Аналітична оцінка шкоди та збитків, заподіяних земельним ділянкам лісогосподарського призначення, лісовим розсадникам, лісовим культурам, заподіяних державних лісогосподарських підприємств сфери управління Держлісагентства	16
Збитки, заподіяні державі в результаті самовільного користування землями лісогосподарського призначення постійних лісокористувачів Держлісагентства (неотриманий дохід)	24
Загальні розміри втрат лісового фонду заподіяні державі, та збитки, заподіяні постійним лісокористувачам Держлісагентства	25
Висновки.....	26

Загальний огляд

Внаслідок збройної агресії Російської Федерації, починаючи з 24 лютого 2022 року, на тимчасово окупованих територіях 11-ти областей України (Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Київська, Луганська, Миколаївська, Сумська, Харківська, Херсонська, Чернігівська) та м. Києва знаходилось 1864,4 тис. га лісів або 18% від загальної площі земель лісового фонду України. Загальний запас деревини на цих територіях становить 394,99 млн. куб метрів.

Додатково, з 2014 року на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим, м. Севастополь, Донецької та Луганської областей знаходилось 497,4 тис. га лісів або 4,8% від їх загальної площі. Загальний запас деревини на цих територіях становить 67,07 млн. куб метрів.

Таким чином на тимчасово окупованих територіях знаходились (знаходяться) 2362 тис. га лісів, що становить 23% площі земель лісового фонду України. Загальний запас деревини на цих територіях становить близько 462 млн. куб. метрів.

В розрізі адміністративних одиниць частка лісів, які знаходяться (знаходились) на тимчасово окупованих територіях складає:

- в Автономній Республіці Крим, Луганській і Херсонській областях – 100%;
- у Дніпропетровській – 0,2%, Донецькій – 61,9%, Житомирській – 11,8%, Запорізькій – 61,6%, Київській – 43,4%, Миколаївській – 18,9%, Сумській – 63,7%, Харківській – 42,2% та Чернігівській областях – 59,8%.

Ліси державних лісогосподарських підприємств, що належать до сфери управління Держлісагентства, склали: у 2014 році - 358,6 тис. га (72,1%), у 2022 році – 1192,6 тис. га (64,0%) і загалом - 1551,2 тис. га або (65,7%) від загальної площі лісів України, що знаходяться (знаходились) на тимчасово окупованих територіях.

Цей звіт включає аналіз площ лісового фонду, які перебували (перебувають) у тимчасовій окупації які безпосередньо зазнали наслідків в період збройної агресії Російської Федерації, в межах лісогосподарських підприємств, структурних підрозділів (лісництв) тощо. Для цього використані:

- а. матеріали ВО «Укрдержліспроект», які створені підставі відомостей, отриманих з офіційних та відкритих джерел інформації, даних дистанційного зондування землі, та накладених на лісовпорядну картографічну базу «Площі і запаси лісів, що знаходяться (знаходились) на тимчасово окупованих територіях внаслідок збройної агресії Російської Федерації станом на 01.07.2022»;
- б. довідник з лісового фонду України за матеріалами державного обліку лісів станом на 01.01.2011 року (укладений спеціалістами виробничо-технологічного відділу ВО «Укрдержліспроект» за матеріалами державного обліку лісів станом на 01.01.2011 року, підсумки якого затверджені наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 29.03.2012 № 122);
- с. розподіл площі земель лісогосподарського призначення за категоріями в розрізі лісогосподарських підприємств та установ, підпорядкованих Держлісагентству, станом на 01.01.2019, га (за даними геоінформаційної бази ВО "Укрдержліспроект").

Однак, необхідно врахувати, що хоч інформація а. вище ВО «Укрдержліспроєкт» і враховує максимальні розміри тимчасової окупації (які до кінця 2022 р. не збільшувались), до неї включені відомості лише про ліси, які були надані у постійне користування і для яких розроблялись матеріали лісовпорядкування.

Таблиця 1: Лісовий фонд України, що знаходиться (знаходився) на тимчасово окупованій території внаслідок збройної агресії Російської Федерації

(загальна площа і загальний запас - згідно державного обліку лісів на 01.01.2011)

(площа і запаси на тимчасово окупованій території - станом на 01.07.2022, за даними ВО "Укрдержліспроект", лише для лісів, в яких проводилось лісовпорядкування)

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці	Загальна площа лісових ділянок, тис. га	Загальний запас насаджень, млн куб м	Знаходиться в окупації з 2014				Знаходиться (знаходився) в окупації з 2022				Разом знаходиться (знаходився) в окупації			
				площа лісових ділянок, тис. га	запас насаджень, млн куб м	%%		площа лісових ділянок, тис. га	запас насаджень, млн куб м	%%		площа лісових ділянок, тис. га	запас насаджень, млн куб м	%%	
						від загальної площі лісових ділянок	від загального запасу насаджень			від загальної площі лісових ділянок	від загального запасу насаджень			від загальної площі лісових ділянок	від загального запасу насаджень
1	АР Крим	291,2	40,86	291,2	40,86	100,0	100,0					291,2	40,86	100,0	100,0
2	Вінницька	366,4	70,54												
3	Волинська	668,5	127,75												
4	Дніпропетровська	189,8	19,78					0,4	0,04	0,2	0,2	0,4	0,04	0,2	0,2
5	Донецька	199,9	25,73	83,0	10,47	41,5	40,7	40,7	5,53	20,4	21,5	123,7	16,00	61,9	62,2
6	Житомирська	1081,9	220,89					127,8	27,80	11,8	12,6	127,8	27,80	11,8	12,6
7	Закарпатська	687,9	212,95												
8	Запорізька	116,3	6,38					71,6	4,90	61,6	76,8	71,6	4,90	61,6	76,8
9	Івано-Франківська	605,9	156,26												
10	Київська	722,7	154,91					313,3	78,14	43,4	50,4	313,3	78,14	43,4	50,4
11	Кіровоградська	181,3	24,78												
12	Луганська	348,7	44,59	88,7	12,04	25,4	27,0	260,0	32,55	74,6	73,0	348,7	44,59	100,0	100,0
13	Львівська	671,8	153,83												
14	Миколаївська	119,2	7,37					22,5	1,44	18,9	19,5	22,5	1,44	18,9	19,5
15	Одеська	220,1	18,58												
16	Полтавська	270,7	53,74												
17	Рівненська	797,3	137,47												
18	Сумська	452,1	109,23					287,9	76,82	63,7	70,3	287,9	76,82	63,7	70,3
19	Тернопільська	194,1	36,38												
20	Харківська	401,3	81,13					169,3	38,08	42,2	46,9	169,3	38,08	42,2	46,9
21	Херсонська	146,7	11,56					146,7	11,56	100,0	100,0	146,7	11,56	100,0	100,0
22	Хмельницька	281,6	57,03												
23	Черкаська	331,9	72,24												
24	Чернівецька	255,5	65,49												
25	Чернігівська	708,1	175,36					423,5	117,89	59,8	67,2	423,5	117,89	59,8	67,2
26	м. Київ	33,3	11,41					0,7	0,24	2,1	2,1	0,7	0,24	2,1	2,1
27	м. Севастополь	34,5	3,7	34,5	3,70	100,0	100,0					34,5	3,70	100,0	100,0
	Разом	10378,7	2099,94	497,4	67,07	4,8	3,2	1864,4	394,99	18,0	18,8	2361,8	462,06	22,8	22,0

Крім вказаних лісів, на території вищезазначених 11-ти областей, на землях запасу знаходилось близько 479 тис. га лісів (з них 222,7 тис. га полезахисних лісових смуг), які не надані у користування, в них не проводилось лісовпорядкування і стан їх фактично не відомий, зокрема в розрізі областей (загальна площа/з них полезахисні лісові смуги, тис. га):

Область	Загальна площа лісів на землях запасу, тис. га	Площа полезахисних лісових смуг, тис. га	Процентне відношення
Дніпропетровська	79,6	36,7	46,1
Донецька	58,1	25,5	43,9
Житомирська	23,8	3,0	12,6
Запорізька	49,2	36,5	74,2
Київська	18,5	6,8	36,8
Луганська	48,9	25,3	51,7
Миколаївська	57,9	31,0	53,5
Сумська	9,2	1,0	10,9
Харківська	63,8	22,3	34,9
Херсонська	28,6	25,8	90,2
Чернігівська	41,1	8,8	21,4
Всього	478,7	222,7	46,5

Наслідки військової агресії для державних лісогосподарських підприємств сфери управління Держлісагентства

Внаслідок збройної агресії Російської Федерації, починаючи з 24 лютого 2022 року, на тимчасово окупованих територіях 11-ти областей України (Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Київська, Луганська, Миколаївська, Сумська, Харківська, Херсонська, Чернігівська) знаходилось 1192,6 тис. га лісів або 16,3% від загальної площі лісів державних лісогосподарських підприємств, що належать до сфери управління Держлісагентства. Загальний запас деревини на цих територіях становить 267,53 млн. куб метрів.

Слід врахувати, що з 2014 року на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим, м. Севастополь, Донецької та Луганської областей знаходилось 358,6 тис. га лісів або 4,9% від їх загальної площі. Загальний запас деревини на цих територіях становить 51,74 млн. куб метрів.

Таким чином на тимчасово окупованих територіях знаходяться (знаходились) 1551,2 тис. га лісів, що становить 21,3% від загальної площі лісів державних лісогосподарських підприємств, що належать до сфери управління Держлісагентства. Загальний запас деревини на цих територіях становить 319,27 млн. куб метрів.

В розрізі адміністративних одиниць частка лісового фонду, які знаходяться (знаходились) у тимчасовій окупації складає:

- в Автономній Республіці Крим, м. Севастополь, Луганській і Херсонській областях – 100%;
- у Дніпропетровській – 0,3%, Донецькій – 61,7%, Житомирській – 12,6%, Запорізькій – 60,5%, Київській – 37,9%, Миколаївській – 15,5%, Сумській – 64,5%, Харківській – 41,9% та Чернігівській областях – 66,1%.

Таблиця 2: Лісовий фонд постійних лісокористувачів Держлісагентства, що знаходиться (знаходився) на тимчасово окупованій території внаслідок збройної агресії Російської Федерації

(загальна площа і загальний запас - за даними геоінформаційної бази ВО "Укрдержліспроект на 01.01.2019, площа і запаси на тимчасово окупованій території - станом на 01.07.2022, за даними Укрдержліспроект)

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці	Загальна площа лісових ділянок, тис. га	Загальний запас насаджень, млн куб м	Знаходиться в окупації з 2014				Знаходиться (знаходився) в окупації з 2022				Разом знаходиться (знаходився) в окупації			
				площа лісових ділянок, тис. га	запас насаджень, млн куб м	%%		площа лісових ділянок, тис. га	запас насаджень, млн куб м	%%		площа лісових ділянок, тис. га	запас насаджень, млн куб м	%%	
						від загальної площі лісових ділянок	від загального запасу насаджень			від загальної площі лісових ділянок	від загального запасу насаджень			від загальної площі лісових ділянок	від загального запасу насаджень
1	АР Крим	212,2	32,05	212,2	32,05	100,0	100,0					212,2	32,05	100,0	100,0
2	Вінницька	217,4	46,86												
3	Волинська	608,0	96,76												
4	Дніпропетровська	77,1	11,36					0,2	0,02	0,3	0,2	0,2	0,02	0,3	0,2
5	Донецька	104,8	15,45	43,4	6,32	41,4	40,9	21,3	3,32	20,3	21,5	64,7	9,64	61,7	62,4
6	Житомирська	760,1	156,42					95,8	21,76	12,6	13,9	95,8	21,76	12,6	13,9
7	Закарпатська	555,6	161,76												
8	Запорізька	50,1	2,68					30,3	2,06	60,5	76,9	30,3	2,06	60,5	76,9
9	Івано-Франківська	445,8	118,85												
10	Київська	385,3	93,62					146,2	40,32	37,9	43,1	146,2	40,32	37,9	43,1
11	Кіровоградська	121,9	18,98												
12	Луганська	282,2	37,25	72,1	10,05	25,5	27,0	210,1	27,20	74,5	73,0	282,2	37,25	100,0	100,0
13	Львівська	463,2	111,2												
14	Миколаївська	63,1	4,30					9,8	0,84	15,5	19,5	9,8	0,84	15,5	19,5
15	Одеська	102,0	12,96												
16	Полтавська	216,9	36,47												
17	Рівненська	659,6	115,43												
18	Сумська	277,8	74,88					179,3	52,29	64,5	69,8	179,3	52,29	64,5	69,8
19	Тернопільська	154,9	31,08												
20	Харківська	306,5	68,84					128,3	32,33	41,9	47,0	128,3	32,33	41,9	47,0
21	Херсонська	105,6	9,20					105,6	9,20	100,0	100,0	105,6	9,20	100,0	100,0
22	Хмельницька	183,0	39,79												
23	Черкаська	271,6	63,62												
24	Чернівецька	238,1	46,41												
25	Чернігівська	401,9	102,90					265,7	78,19	66,1	76,0	265,7	78,19	66,1	76,0
26	м. Севастополь	30,9	3,32	30,9	3,32	100,0	100,0					30,9	3,32	100,0	100,0
	Разом	7295,6	1512,41	358,6	51,74	4,9	3,4	1192,6	267,53	16,3	17,7	1551,2	319,27	21,3	21,1

Нижче надається аналіз (за 2021 рік та I півріччя 2022 роки) виробничої та фінансової діяльності, використання лісових ресурсів, відтворення, охорони і збереження лісів державними лісогосподарськими підприємствами, що належать до сфери управління Держлісагентства, в 11-ти областях України, що зазнали наслідків збройної агресії після 24.02.2022. Аналіз здійснювався на підставі звітних документів обласних управлінь лісового та мисливського господарства, зокрема:

- матеріалів Держлісагентства для розгляду на засіданнях колегій;
- Підсумки господарсько-фінансової діяльності підприємств галузі за I півріччя 2021 року;
- Матеріали щодо підсумків роботи підприємств Державного агентства лісових ресурсів України за 2021 рік;
- Підсумки господарсько-фінансової діяльності підприємств галузі за I півріччя 2022 року;
- Інформація щодо стану діяльності підприємств Державного агентства лісових ресурсів України підпорядкованих суб'єктів господарювання державного сектору економіки в умовах російської агресії (оперативна, станом на 24.06.2022 року).

Слід врахувати, що у зв'язку з тимчасовою окупацією, звіти про виробничу та фінансову діяльність державних лісогосподарських підприємств Донецької, Луганської та Херсонської областей не складались.

Збройна агресія призвела до різкого зниження економічної активності через тимчасову окупацію території, зупинку підприємств, фізичні руйнування об'єктів, втрату техніки, високий рівень невизначеності та ризиків, розірвання логістичних і виробничих зв'язків, вимушену масову міграцію населення. Крім того діяльність відбувалась в умовах загального падіння економіки держави, наростання інфляції та зростання цін.

Станом до 24.02.2022 в 11-ти областях України, що зазнали наслідків в період збройної агресії, функціонували 68 лісогосподарських підприємств, які належали до сфери управління Держлісагентства. В результаті збройної агресії частково пошкоджені 33 лісогосподарські підприємства (49%). Станом на 24.06.2022 здійснювали виробничу діяльність 34 (50%), часткову виробничу діяльність – 16 (24%) і не працювали -18 підприємств (26%).

Крім того, на тимчасово окупованих з 2014 року територіях знаходились 22 державні лісогосподарські підприємства, зокрема: в Автономній Республіці Крим – 12, в м. Севастополь - 1, в Донецькій області - 5, в Луганській області – 4

Таблиця 3 (оперативна станом на 24.06.2022): Інформація щодо стану діяльності державних лісогосподарських підприємств Держлісагентства, що знаходяться (знаходились) на тимчасово окупованій території внаслідок збройної агресії Російської Федерації (без територій, тимчасово окупованих у 2014 році)

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці	Кількість лісогосподарських підприємств, од.				Здійснюють виробничу діяльність, од.		
		разом	в тому числі			так	частково	ні
			діючі	частково пошкоджені	знищені			
1	Дніпропетровська	4	4			4		
2	Донецька	3		3		3		
3	Житомирська	13	12	1	12	1		
4	Запорізька	3		3		1	2	
5	Київська	12	6	6	6	4	2	
6	Луганська	5		5			5	
7	Миколаївська	4	3	1	3	1		
8	Сумська	8	7	1	8			
9	Харківська	5		5		2	3	
10	Херсонська	6		6			6	
11	Чернігівська	5	3	2	5			
	Разом	68	35	33	0	34	16	18
	Всього по Держлісагентству	166	133	33	0	132	16	18
	Примітка:	крім того, на тимчасово окупованих з 2014 р. територіях - 32:						
		- в Автономній Республіці Крим - 12;						
		- в м. Севастополі - 1;						
		- в Донецькій області - 5;						
		- в Луганській області - 4.						

Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг) скоротився на 641,1 млн. грн (17%), виплати на користь держави (сплата податків, зборів, єдиний соціальний внесок) зменшились на 137,2 млн. грн (9%).

Таблиця 4: Аналіз фінансового стану державних лісгосподарських підприємств, що належать до сфери управління Держлісагентства, що знаходяться (знаходились) на тимчасово окупованій території внаслідок збройної агресії Російської Федерації, за I півріччя 2021 та 2022 років

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці	Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), тис.грн.					Усього виплат на користь держави (сплата податків, зборів, ЄСВ), тис.грн.				
		2021 рік		2022 рік	порівняння (%%)		2021 рік		2022 рік	порівняння (%%)	
		I півріччя 2021	за рік	I півріччя 2022	I півріччя 2022	з 2021 роком	I півріччя 2021	за рік	I півріччя 2022	I півріччя 2022	з 2021 роком
1	Дніпропетровська	22212	59945	22193	100	37	16495,1	39328,9	13611,1	83	35
2	Донецька	12307	41588		0	0	8930,6	23457,3	4688,9	53	20
3	Житомирська	1389181	3366985	1443439	104	43	473096,8	1099232,1	509671,2	108	46
4	Запорізька	11512	34980	4659	40	13	8077,5	19686,8	4471	55	23
5	Київська	697285	1836973	624705	90	34	274951,3	676791,1	271211,9	99	40
6	Луганська	62307	208675		0	0	28334,9	90479,2	12463	44	14
7	Миколаївська	10797	33025	15401	143	47	9603,7	24570,7	10052,9	105	41
8	Сумська	659156	1532991	571906	87	37	257773,4	629487,5	254047,4	99	40
9	Харківська	192514	513111	92984	48	18	99943,0	235205,0	51460	51	22
10	Херсонська	18411	44468		0	0	15221,8	35991,1	7208,6	47	20
11	Чернігівська	706519	1647832	365868	52	22	280450,7	698045,9	196756,2	70	28
	Разом	3782201	9320573	3141155	83	34	1472878,8	3572275,6	1335642,2	91	37
	Всього по Держлісагентству	9132005	22799506	10681268	117	47	3615785,8	8906240,3	4332724,7	120	49

Чисельність штатних працівників скоротилась на 4,1 тис. осіб (24%), середньомісячна заробітна плата зменшилась від 1% (Житомирська область) до 59% (Чернігівська область).

Таблиця 5: Динаміка чисельності штатних працівників та середньомісячної заробітної плати державних лісгосподарських підприємств Держлісагентства, що знаходяться (знаходились) на тимчасово окупованій території внаслідок збройної агресії Російської Федерації, за I півріччя 2022 та 2022 років (без територій, тимчасово окупованих у 2014 році)

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці	Чисельність штатних працівників, осіб					Середньомісячна заробітна плата штатних працівників, грн.				
		2021 рік		2022 рік	порівняння (%%)		2021 рік		2022 рік	порівняння	
		I півріччя 2021	за рік	I півріччя 2022	I півріччя 2022	з 2021 роком	I півріччя 2021	за рік	I півріччя 2022	з 2021 роком	
1	Дніпропетровська	583	568	486	83	86	7748	9342	8611	92	
2	Донецька	275	272		0	0	6924	9701		0	
3	Житомирська	5723	5696	5126	90	90	12768	15013	14846	99	
4	Запорізька	309	314	227	73	72	6989	8088	7388	91	
5	Київська	1616	2011	1714	106	85	23260	29543	21335	72	
6	Луганська	839	856		0	0	6304	8881		0	
7	Миколаївська	375	378	337	90	89	7169	8559	7922	93	
8	Сумська	2389	2390	2219	93	93	18521	23102	18857	82	
9	Харківська	1332	1333	588	44	44	9162	11399	10885	95	
10	Херсонська	655	679		0	0	7209	7538		0	
11	Чернігівська	2280	2284	2025	89	89	19213	23632	9793	41	
	Разом	16376	16781	12722	78	76					
	Всього по Держлісагентству	38853	41273	35227	91	85	14138	17504	17895	102	

Заготівля ліквідної деревини зменшилась на 1240,3 тис. куб м (42%), в т.ч. від рубок головного користування на 701,2 тис. га (47%).

Таблиця 6: Обсяги заготівлі ліквідної деревини державними лісгосподарськими підприємствами Держлісагентства, що знаходяться (знаходились) на тимчасово окупованій території внаслідок збройної агресії Російської Федерації, за I півріччя 2021 та 2022 років (без території, тимчасово окупованих у 2014 році)

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці	Рік	Заготівля деревини (ліквід, тис. куб. м)							
			I півріччя					разом за рік		
			деревина дров'яна НВ	деревина дров'яна ПВ	довгомірні лісоматеріали	круглі лісоматеріали	всього	в т.ч. від РГК	всього	в т.ч. від РГК
1	Дніпропетровська	2021	17,3	2,9	0	3,1	23,3	0	69,6	0
		2022	14	3,8	0	1	18,8	0		
		у % до 2021 р.	81	131	0	32	81	0		
2	Донецька	2021	10,5	0,2	0	1,8	12,5	0	48,1	0
		2022	4,2	0	0	0,8	5	0		
		у % до 2021 р.	40	0	0	44	40	0		
3	Житомирська	2021	86,5	264,6	185,6	526,9	1063,6	596,5	2387,7	1156,8
		2022	74,3	204,2	84,2	346,7	709,4	373,5		
		у % до 2021 р.	86	77	45	66	67	63		
4	Запорізька	2021	6,3	0	0	0	6,3	0	16,5	0
		2022	1,8	0	0	0	1,8	0		
		у % до 2021 р.	29	0	0	0	29	0		
5	Київська	2021	87,3	217,3	0	319,2	623,8	245,2	1303,5	442,5
		2022	106,3	109,3	0	184,2	399,8	139,9		
		у % до 2021 р.	122	50	0	58	64	57		
6	Луганська	2021	27,4	17,1	0	58,3	102,8	17,2	317,3	30,3
		2022	15,8	4,5	0	14,4	34,7	0		
		у % до 2021 р.	58	26	0	25	34	0		
7	Миколаївська	2021	4,6	0,3	0	0,3	5,2	0	22,3	0
		2022	10,7	1,1	0	1,5	13,3	0		
		у % до 2021 р.	233	367	0	500	256	0		
8	Сумська	2021	41,2	107,2	0	230,2	378,6	236,3	773,9	441,0
		2022	34,2	70,7	0	128,3	233,2	124,1		
		у % до 2021 р.	83	66	0	56	62	53		
9	Харківська	2021	74,1	37,8	0,6	71,5	184	26,9	478,9	40,4
		2022	33,4	6,9	0	20,1	60,4	2,7		
		у % до 2021 р.	45	18	0	28	33	10		
10	Херсонська	2021	13,9	3,6	0	2,6	20,1	0	51,4	0
		2022	6,9	2	0	0,4	9,3	0		
		у % до 2021 р.	50	56	0	15	46	0		
11	Чернігівська	2021	71	66,6	1,8	366,1	505,5	367,1	1037,7	689,9
		2022	40,2	17,6	1	140,9	199,7	147,8		
		у % до 2021 р.	57	26	56	38	40	40		
Разом	2021	440,1	717,6	188	1580	2925,7	1489,2	6506,9	2800,9	
	2022	341,8	420,1	85,2	838,3	1685,4	788,0			
	у % до 2021 р.	78	59	45	53	58	53			
Всього по Держлісагентству	2021	1154,6	1671,6	451,9	3440,6	6718,7	3371,0	14869	6086,4	
	2022	1191	1262,7	224	2451,8	5129,5	2244,6			
	у % до 2021 р.	103	76	50	71	76	67			

Обсяги незаконних рубок зросли на 1,9 тис. куб м (45%), а обсяги заподіяної шкоди збільшились 4588,5 тис. грн (12%).

Таблиця 7: Обсяги незаконних рубок, виявлених у державних лісогосподарських підприємствах Держлісагентства, що знаходяться (знаходились) на тимчасово окупованій території внаслідок збройної агресії Російської Федерації за I півріччя 2021 та 2022 років (без території, тимчасово окупованих у 2014 році).

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці	Рік	Незаконне вирубування та пошкодження дерев і чагарників до ступеня припинення росту					
			I півріччя			разом за рік		
			кількість випадків, шт.	маса деревини, куб. м	розмір шкоди, тис. грн	кількість випадків, шт.	маса деревини, куб. м	розмір шкоди, тис. грн
1	Дніпропетровська	2021	48	322,0	2528,8	118	1514,0	9105,8
		2022	58	5521,0	36329,5			
		у % до 2021 р.	121	1715	1437			
2	Донецька	2021	15	150,1	918,0	34	298,0	2018,1
		2022	0	0	0			
		у % до 2021 р.	0	0	0			
3	Житомирська	2021	38	330,0	2272,1	125	503,0	3604,0
		2022	44	238,0	1937,6			
		у % до 2021 р.	116	72	85			
4	Запорізька	2021	49	73,0	634,6	88	322,1	3206,2
		2022	3	0,3	1,9			
		у % до 2021 р.	6	0	0			
5	Київська	2021	40	81,0	475,7	117	467,0	4263,5
		2022	0	0	0			
		у % до 2021 р.	0	0	0			
6	Луганська	2021	32	286,0	2568,8	70	521,0	4597,5
		2022	0	0	0			
		у % до 2021 р.	0	0	0			
7	Миколаївська	2021	37	213,0	1207,0	82	381,3	3132,9
		2022	24	90,0	1347,0			
		у % до 2021 р.	65	42	112			
8	Сумська	2021	30	48,2	263,4	86	137,3	895,6
		2022	24	33,3	897,9			
		у % до 2021 р.	80	69	341			
9	Харківська	2021	162	1669,0	14560,0	327	2896,0	25406,8
		2022	25	129,0	1460,9			
		у % до 2021 р.	15	8	10			
10	Херсонська	2021	201	773,0	11044,1	446	2050,0	28936,3
		2022	0	0	0			
		у % до 2021 р.	0	0	0			
11	Чернігівська	2021	15	227,6	1010,9	28	270,6	1193,3
		2022	7	20,0	97,1			
		у % до 2021 р.	47	9	10			
	Разом	2021	667	4172,9	37483,4	1521	9360,3	86360,0
		2022	185	6031,6	42071,8			
		у % до 2021 р.	28	145	112			
	Всього по Держлісагентству	2021	1959	8805,0	71849,3	4636	25722,1	213365,1
		2022	1474	10969,7	87358,9			
		у % до 2021 р.	75	125	122			

Кількість випадків лісових пожеж збільшилась майже у 3 рази (до 377 випадків), а їх площа збільшилась у 106 разів (до 7,3 тис. га).

Таблиця 8: Порівняльна таблиця лісових пожеж у державних лісогосподарських підприємствах Держлісагентства, що знаходяться (знаходились) на тимчасово окупованій території внаслідок збройної агресії Російської Федерації, за I півріччя 2021 та 2022 років (без території, тимчасово окупованих у 2014 році).

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці	Рік	I півріччя				разом за рік			
			середня площа однієї пожежі,	к-сть пожеж	площа, га		середня площа однієї пожежі,	к-сть пожеж	площа, га	
					всього	в т.ч. верхових			всього	в т.ч. верхових
1	Дніпропетровська	2021	1,40	10	14,03	0	0,78	64	49,7	
		2022	2,37	46	109,2	2,5				
		у % до 2021 р.	169	460	778					
		рази	2	5	8					
2	Донецька	2021	0,37	11	4,02	0	0,19	48	8,9	
		2022	0,51	2	1,01	0				
		у % до 2021 р.	138	18	25					
		рази	1	0	0					
3	Житомирська	2021	0,56	12	6,73	0	0,82	51	41,7	
		2022	1,01	45	45,45	0				
		у % до 2021 р.	180	375	675					
		рази	2	4	7					
4	Запорізька	2021	0	0	0	0	1,10	3	3,3	
		2022	0	0	0	0				
		у % до 2021 р.								
		рази								
5	Київська	2021	0,20	16	3,16	0	0,19	67	12,8	
		2022	10,18	102	1038,63	0				
		у % до 2021 р.	5156	638	32868					
		рази	52	6	329					
6	Луганська	2021	0,53	20	10,58	0	0,52	68	35,6	1
		2022	12,00	1	12	0				
		у % до 2021 р.	2268	5	113					
		рази	23	0	1					
7	Миколаївська	2021	0,03	3	0,08	0	0,24	25	5,9	
		2022	26,31	46	1210,22	384,8				
		у % до 2021 р.	98659	1533	1512775					
		рази	987	15	15128					
8	Сумська	2021	0,09	3	0,28	0	0,07	7	0,5	
		2022	0,18	5	0,92	0				
		у % до 2021 р.	197	167	329					
		рази	2	2	3					
9	Харківська	2021	0,50	27	13,48	0	0,36	91	32,7	
		2022	0,17	14	2,37	0				
		у % до 2021 р.	34	52	18					
		рази	0,34	1	0,18					
10	Херсонська	2021	0,18	29	5,32	0	0,34	114	38,9	
		2022	51,09	91	4648,93	115				
		у % до 2021 р.	27848	314	87386					
		рази	278	3	874					
11	Чернігівська	2021	0,96	12	11,47	0	0,72	23	16,5	
		2022	9,67	25	241,8	0				
		у % до 2021 р.	1012	208	2108					
		рази	10	2	21					
	Разом	2021	0,48	143	69,15	0,00	0,44	561	246,5	1
		2022	19,39	377	7310,53	502,3				
		у % до 2021 р.	4010	264	10572					
		рази	40	3	106					
	Всього по Держлісагентству	2021	0,46	169	77,10	0,40	0,44	659	289,0	1
		2022	14,32	540	7730,9	509,1				
		у % до 2021 р.	3113	320	10027	127275				
		рази	31	3	100	1273				

Обсяги відтворення лісів скоротились на 5,7 тис. га (43%), в тому числі висівання і садіння лісу зменшилось на 4,2 тис. га (37%).

Таблиця 9: Відтворення лісів державними лісгосподарськими підприємствами Держлісагентства, що належать до сфери управління Держлісагентства, що знаходяться (знаходились) на тимчасово окупованій території внаслідок збройної агресії Російської Федерації, за I півріччя 2021 та 2022 років (без територій, тимчасово окупованих у 2014 році)

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці	Рік	Відтворення лісів							
			I півріччя				разом за рік			
			висівання і садіння лісу		природне поновлення	всього відтворення лісів	висівання і садіння лісу		природне поновлення	всього відтворення лісів
всього	в т. ч. лісорозведення	всього	в т. ч. лісорозведення							
1	Дніпропетровська	2021	214	150	0	214	364	242	94	458
		2022	180	107	43	223				
		у % до 2021 р.	84	71	0	104				
2	Донецька	2021	57	51	24	81	195	97	24	219
		2022	0	0	0	0				
		у % до 2021 р.	0	0	0	0				
3	Житомирська	2021	4422	0	1438	5860	6239	18	1916	8155
		2022	3662	100	73	3735				
		у % до 2021 р.	83	0	5	64				
4	Запорізька	2021	72	71	0	72	756	732	0	756
		2022	5	5	0	5				
		у % до 2021 р.	7	7	0	7				
5	Київська	2021	1540	0	312	1852	1895	8	473	2368
		2022	660	2	305	965				
		у % до 2021 р.	43	0	98	52				
6	Луганська	2021	703	258	58	761	1254	328	307	1561
		2022	0	0	0	0				
		у % до 2021 р.	0	0	0	0				
7	Миколаївська	2021	111	98	17	128	177	151	63	240
		2022	120	119	0	120				
		у % до 2021 р.	108	121	0	94				
8	Сумська	2021	1152	6	61	1213	1381	54	128	1509
		2022	936	47	69	1005				
		у % до 2021 р.	81	783	113	83				
9	Харківська	2021	823	0	20	843	926	12	44	970
		2022	185	4	3	188				
		у % до 2021 р.	22		15	22				
10	Херсонська	2021	393	80	33	426	415	80	189	604
		2022	82	10	0	82				
		у % до 2021 р.	21	13	0	19				
11	Чернігівська	2021	1697	34	146	1843	2216	30	254	2470
		2022	1168	18	123	1291				
		у % до 2021 р.	69	53	84	70				
Разом	2021	11184	748	2109	13293	15818	1752	3492	19310	
	2022	6998	412	616	7614					
	у % до 2021 р.	63	55	29	57					
Всього по Держлісагентству	2021	23629	1352	8097	31726	31001	3210	13630	44631	
	2022	17028	1376	4299	21327					
	у % до 2021 р.	72	102	53	67					

Аналітична оцінка шкоди та збитків, заподіяних земельним ділянкам лісогосподарського призначення, лісовим розсадникам, лісовим культурам, заподіяних державних лісогосподарських підприємств сфери управління Держлісагентства

Процедура визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації (далі - шкода та збитки), починаючи з 19 лютого 2014 року, встановлюється згідно з Порядком визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 326 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 року № 951).

Розрахунки обсягу шкоди та збитків здійснюються відповідно до Методики визначення шкоди та збитків, заподіяних лісовому фонду внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженої наказом Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України від 05.10.2022 № 414, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 жовтня 2022 року за № 1308/38644.

Методика застосовується для визначення шкоди та збитків, заподіяних земельним ділянкам лісогосподарського призначення, захисним насадженням лінійного типу, лісовим розсадникам, лісовим культурам та мисливським угіддям внаслідок збройної агресії Російської Федерації, що включає втрати лісових насаджень та пов'язані із ними:

- втрати лісогосподарського виробництва, спричинені обмеженням прав землекористувачів;
- втрати пошкодженої, втраченої заготовленої лісопродукції;
- неотримані доходи лісокористувачів, заподіяні тимчасовим зайняттям земельних ділянок, встановленням обмежень щодо їх використання, від:
- непроведення рубок (вартість лісопродукції, рентна плата);
- неможливості здійснювати побічне користування (зокрема заготівлю березового соку, ягід, грибів);
- витрати на підготовку ґрунту під створення лісових культур;
- витрати на вирощування садивного матеріалу у лісових розсадниках, створення та догляд за лісовими культурами.

Наведена нижче аналітична оцінка збитків виконана для державних лісогосподарських підприємств, що належать до сфери управління Держлісагентства, які знаходились (знаходяться) на тимчасово окупованих територіях внаслідок збройної агресії Російської Федерації, після 24.02.2022, та ґрунтується на укрупнених, агрегованих вихідних даних, непрямих методах оцінки з урахуванням положень Методики визначення шкоди та збитків, заподіяних лісовому фонду внаслідок збройної агресії Російської Федерації, показників державного обліку лісів та звітних документів обласних управлінь лісового та мисливського господарства.

Розміри втрат лісогосподарського виробництва, спричинені обмеженням прав постійних лісокористувачів становлять 75631,3 млн. грн. Для розрахунків використані наступні показники:

- коефіцієнт зниження продуктивності угідь (1-К) встановлений оціночно з врахуванням терміну тимчасової окупації та характеру пошкоджень угідь;
- середній розмір втрат з розрахунку на 1 га - відповідно до Нормативів втрат лісогосподарського виробництва, визначених у пункті «б» додатка до постанови Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 року № 1279 «Про розміри та Порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню»;
- площа пошкодженої або замінованої ділянки – згідно таблиці 2.

Примітка: вбачається невідповідність нормативно-правових актів (Нормативів втрат лісогосподарського виробництва, визначених у пункті «б» додатка до постанови Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 року № 1279 «Про розміри та Порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню» та Методики визначення шкоди та збитків, заподіяних лісовому фонду внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженої наказом Міндовкілля від 05.10.2022 № 414, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 жовтня 2022 р. за № 1308/38644) щодо віднесення окремих категорій лісів до груп лісів.

Зокрема, у Нормативах втрат лісогосподарського виробництва, визначених у пункті «б» додатка до постанови Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 року № 1279 «Про розміри та Порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню» не приведені відповідні показники для другої групи лісів у Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Луганській, Миколаївській, Харківській та Херсонській областях.

Враховуючи зазначене, під час розрахунків для вказаних областей, середній розмір втрат для другої групи лісів прийнятий такий як і для першої групи лісів.

Таблиця 10. Визначення розміру втрат лісогосподарського виробництва, спричинені обмеженням прав постійних лісокористувачів Держлісагентства або погіршенням якості земель внаслідок збройної агресії Російської Федерації, після 24.02.2022 – додається. $(P_v = (1 - K) \times N_v \times P_d)$

№ з/п	Область	Групи лісів	Коефі-цієнт зниження продуктивності угідь (1-К)	Середній розмір втрат з розрахунку на 1 га, тис. грн (Нв)	Площа пошкодженої або замінованої ділянки, тис. га (Пд)	Розмір втрат лісогосподарського виробництва, тис. грн (Pв)	Розмір втрат лісогосподарського виробництва, млн. грн (Pв)
1	Дніпропетровська	I	0,8	145,0	0,1	11600	11,6
		II	0,8	145,0	0,1	11600	11,6
		Разом			0,2	23200,0	23,2
2	Донецька	I	1	163,1	11,9	1940890	1940,9
		II	1	163,1	9,4	1533140	1533,1
		Разом			21,3	3474030,0	3474,0
3	Житомирська	I	0,2	75,0	13,4	201000	201,0
		II	0,2	44,4	82,4	731712	731,7
		Разом			95,8	932712,0	932,7
4	Запорізька	I	1	250,9	5,8	1455220	1455,2
		II	1	250,9	24,5	6147050	6147,1
		Разом			30,3	7602270,0	7602,3
5	Київська	I	0,2	80,5	8,8	141680	141,7
		II	0,2	47,7	137,4	1310796	1310,8
		Разом			146,2	1452476,0	1452,5
6	Луганська	I	1	118,6	27,3	3237780	3237,8
		II	1	118,6	182,8	21680080	21680,1
		Разом			210,1	24917860,0	24917,9
7	Миколаївська	I	0,9	241,6	4,3	934992	935,0
		II	0,9	241,6	5,5	1195920	1195,9
		Разом			9,8	2130912,0	2130,9
8	Сумська	I	0,3	79,6	21,5	513420	513,4
		II	0,3	47,1	157,8	2229714	2229,7
		Разом			179,3	2743134,0	2743,1
9	Харківська	I	0,9	91,9	21,8	1803078	1803,1
		II	0,9	91,9	106,5	8808615	8808,6
		Разом			128,3	10611693,0	10611,7
10	Херсонська	I	1	167,3	20,1	3362730	3362,7
		II	1	167,3	85,5	14304150	14304,2
		Разом			105,6	17666880,0	17666,9
11	Чернігівська	I	0,3	75,0	58,5	1316250	1316,3
		II	0,3	44,4	207,2	2759904	2759,9
		Разом			265,7	4076154,0	4076,2
Всього		I			193,5	14918640,0	14918,6
		II			999,1	60712681,0	60712,7
		Разом			1192,6	75631321,0	75631,3

Збитки, заподіяних унаслідок втрат пошкодженої або втраченої заготовленої лісопродукції постійним лісокористувачам, оцінюються в розмірі 144 млн. грн. та ґрунтуються на непрямих методах оцінки з врахуванням залишків деревини, термінів тимчасової окупації тощо.

Таблиця 11. Визначення розміру збитків, заподіяних унаслідок втрат пошкодженої, або втраченої заготовленої лісопродукції постійним лісокористувачем Держлісагентства внаслідок збройної агресії Російської Федерації, після 24.02.2022 (пошкодженої Рззл = (Цд - Цдп) × Мд, втраченої Рззвл = Цд × Мд)

№ з/п	Область	Види збитків	Середня реалізаційна вартість 1 щільного куб. м, грн (Цд)	Ціна переоціненої вартості деревини, грн (Цдп)	Маса деревини, тис. куб. м (Мд)	Розмір збитків, тис. грн (Рззл/Рззвл)	Розмір збитків, млн. грн (Рззл/Рззвл)
1	Дніпропетровська	пошкоджено	665,3	500,0	0,1	16,5	0,0
		втрачено	665,3		0,1	66,5	0,1
		разом			0,2	83,1	0,1
2	Донецька	пошкоджено			0,0	0,0	0,0
		втрачено	568,5		1,0	568,5	0,6
		разом			1,0	568,5	0,6
3	Житомирська	пошкоджено	1377,5	900,0	7,8	3724,5	3,7
		втрачено	1377,5		7,8	10744,5	10,7
		разом			15,6	14469,0	14,5
4	Запорізька	пошкоджено	0		0	0,0	0,0
		втрачено	685,4		0,6	411,2	0,4
		разом			0,6	411,2	0,4
5	Київська	пошкоджено	1307,5	1000,0	12,7	3905,3	3,9
		втрачено	1307,5		12,7	16605,3	16,6
		разом			25,4	20510,5	20,5
6	Луганська	пошкоджено			0	0,0	0,0
		втрачено	616,1		23,4	14416,7	14,4
		разом			23,4	14416,7	14,4
7	Миколаївська	пошкоджено	570,7	400,0	0,3	51,2	0,1
		втрачено	570,7		0,3	171,2	0,2
		разом			0,6	222,4	0,2
8	Сумська	пошкоджено	1917,7	1400,0	16,0	8283,2	8,3
		втрачено	1917,7		16,0	30683,2	30,7
		разом			32,0	38966,4	39,0
9	Харківська	пошкоджено	913	700,0	10,0	2130,0	2,1
		втрачено	913		10,0	9130,0	9,1
		разом			20,0	11260,0	11,3
10	Херсонська	пошкоджено			0	0,0	0,0
		втрачено	680,2		1,3	884,3	0,9
		разом			1,3	884,3	0,9
11	Чернігівська	пошкоджено	1428,4	1100,0	24,0	7881,6	7,9
		втрачено	1428,4		24,0	34281,6	34,3
		разом			48,0	42163,2	42,2
	Всього	пошкоджено			70,9	25992,29	26,0
		втрачено			97,2	117963,03	118,0
		разом			168,1	143955,32	144,0

Неотримані доходи лісокористувачів, заподіяні тимчасовим зайняттям земельних ділянок, встановленням обмежень щодо не проведення рубок (вартість лісопродукції) оцінюються в розмірі 2646 тис. куб м та 3323,1 млн. грн та ґрунтуються на непрямих методах оцінки з врахуванням звітних даних обласних управлінь лісового господарства за попередній рік.

Таблиця 12. Розрахунок неотриманих доходів лісокористувачів, заподіяні тимчасовим зайняттям земельних ділянок, встановлення обмежень щодо не проведення рубок (вартість лісопродукції), постійним лісокористувачам Держлісагентства внаслідок збройної агресії Російської Федерації, після 24.02.2022

№ з/п	Область	Фактична середня зважена ринкова ціна деревної породи за попередній період (рік), грн/куб. м	Зменшення обсягів заготівлі деревини, тис. куб м	Розмір неотриманих доходів, тис. грн (Рв)	Розмір неотриманих доходів, млн. грн (Рв)
1	Дніпропетровська	665,3	32	21290	21,3
2	Донецька	568,5	38	21603	21,6
3	Житомирська	1377,5	600	826500	826,5
4	Запорізька	685,4	12	8225	8,2
5	Київська	1307,5	400	523000	523,0
6	Луганська	616,1	280	172508	172,5
7	Миколаївська	570,7	3	1712	1,7
8	Сумська	1917,7	280	536956	537,0
9	Харківська	913	350	319550	319,6
10	Херсонська	680,2	51	34690	34,7
11	Чернігівська	1428,4	600	857040	857,0
	Всього		2646	3323074	3323,1

Витрат у зв'язку із неможливістю проведення заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічного користування, використання корисних властивостей лісів, ведення сільського господарства оцінюються в розмірі 51,8 млн. грн та ґрунтуються на непрямих методах оцінки з врахуванням звітних даних обласних управлінь лісового господарства за попередній рік.

Таблиця 13. Визначення витрат у зв'язку із неможливістю проведення заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічного користування, використання корисних властивостей лісів, ведення сільського господарства, постійним лісокористувачам Держлісагентства внаслідок збройної агресії Російської Федерації, після 24.02.2022

№ з/п	Область	Доходи від реалізації іншої продукції за попередній період (рік), тис грн	Коефіцієнт зниження спроможностей	Розмір витрат, тис. грн (Рв)	Розмір витрат, млн. грн (Рв)
1	Дніпропетровська	5649	0,3	1695	1,7
2	Донецька	5232	0,8	4186	4,2
3	Житомирська	31557	0,2	6311	6,3
4	Запорізька	20879	0,8	16703	16,7
5	Київська	5817	0,3	1745	1,7
6	Луганська	5486	1	5486	5,5
7	Миколаївська	10723	0,3	3217	3,2
8	Сумська	1981	0,7	1387	1,4
9	Харківська	4255	0,6	2553	2,6
10	Херсонська	5088	1	5088	5,1
11	Чернігівська	4918	0,7	3443	3,4
	Всього	101585		51813	51,8

Витрати на підготовку ґрунту під створення лісових культур оцінюються в розмірі 14,4 млн. грн з врахуванням звітних даних обласних управлінь лісового та мисливського господарства за попередній рік та завдань з лісокультурного виробництва на 2022 рік.

Таблиця 14. Визначення витрат на підготовку ґрунту під створення лісових культур, постійним лісокористувачам Держлісагентства внаслідок збройної агресії Російської Федерації, після 24.02.2022, $V_{Пг} = (P_{Пг} + V_{За}) \times Пл$

№ з/п	Область	Витрати на підготовку 1 га, тис грн (P _{Пг})	Загальновиробничі та адміністративні витрати на 1 га, тис грн (V _{За})	Площа на якій проведена підготовка ґрунту, га (Пл)	Разом витрат на підготовку ґрунту, тис. грн (V _{Пг})	Разом витрат на підготовку ґрунту, млн. грн (V _{Пг})
1	Дніпропетровська	3	1	150	600	0,6
2	Донецька	3	1	190	760	0,8
3	Житомирська	3	1	200	800	0,8
4	Запорізька	3	1	400	1600	1,6
5	Київська	3	1	300	1200	1,2
6	Луганська	3	1	1000	4000	4,0
7	Миколаївська	3	1	100	400	0,4
8	Сумська	3	1	150	600	0,6
9	Харківська	3	1	400	1600	1,6
10	Херсонська	3	1	300	1200	1,2
11	Чернігівська	3	1	400	1600	1,6
	Всього			3590	14360	14,4

Шкода та збитки, завдані лісовим розсадникам та лісовим культурам оцінюються в розмірі 1530,8 млн. грн. Розрахунки базуються на:

- витратах минулих років на організацію і створення лісових розсадників та незімкнутих лісових культур, в яких неможливо проводити догляди, доповнення тощо;
- втратах лісогосподарського виробництва на пошкоджених і замінованих ділянках;
- розмірах шкоди, завданої лісу знищенням або пошкодженням сіянців, саджанців у лісових розсадниках та знищенням лісових культур (згідно з додатком 3 та додатком 4 до постанови Кабінету Міністрів України від 23 липня 2008 року № 665 «Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу»).

Таблиця 15. Визначення шкоди та збитків, завданих лісовим розсадникам та лісовим культурам, постійним лісокористувачам Держлісагентства внаслідок збройної агресії Російської Федерації, після 24.02.2022, (Рк = Нзк + Рв + Зк)

№ з/п	Область	Розмір втрат на організацію і створення лісових розсадників та лісових культур, тис. грн (Нзк)	Розмір втрат лісогосподарського виробництва, тис. грн (Рв)	Розмір шкоди, завданої лісу знищенням або пошкодженням сіянців, саджанців у лісових розсадниках та знищенням лісових культур, тис. грн (Зк)	Шкода та збитки, тис. грн (Рк)	Шкода та збитки, млн. грн (Рк)
1	Дніпропетровська	6750	52200	8063	67013	67,0
2	Донецька	9300	101122	11109	121531	121,5
3	Житомирська	9000	5328	10751	25079	25,1
4	Запорізька	13500	225810	16126	255436	255,4
5	Київська	9000	5724	10751	25475	25,5
6	Луганська	58500	462540	69880	590920	590,9
7	Миколаївська	1500	21744	1792	25036	25,0
8	Сумська	9000	8478	10751	28229	28,2
9	Харківська	13500	74439	16126	104065	104,1
10	Херсонська	19500	217490	23293	260283	260,3
11	Чернігівська	9000	7992	10751	27743	27,7
	Всього	158550	1182867	189393	1530810	1530,8

Таблиця 15.1 Розмір втрат лісогосподарського виробництва, (Рв = (1 - К) × Нв × Пд)

№ з/п	Область	Коефіцієнт зниження продуктивності угідь, (1 - К)	Середній розмір втрат з розрахунку на 1 га, тис. грн (Нв)	Площа пошкодженої або замінованої ділянки, га (Пд)	Розмір втрат, тис. грн (Рв)	Розмір втрат, млн. грн (Рв)
1	Дніпропетровська	0,8	145	450	52200	52,2
2	Донецька	1	163,1	620	101122	101,1
3	Житомирська	0,2	44,4	600	5328	5,3
4	Запорізька	1	250,9	900	225810	225,8
5	Київська	0,2	47,7	600	5724	5,7
6	Луганська	1	118,6	3900	462540	462,5
7	Миколаївська	0,9	241,6	100	21744	21,7
8	Сумська	0,3	47,1	600	8478	8,5
9	Харківська	0,9	91,9	900	74439	74,4
10	Херсонська	1	167,3	1300	217490	217,5
11	Чернігівська	0,3	44,4	600	7992	8,0
	Всього			10570	1182867	1182,9

Загальні розміри шкоди та збитків заподіяних земельним ділянкам лісогосподарського призначення, лісовим розсадникам, лісовим культурам спричинені обмеженням прав землекористувачів оцінюється в розмірі 80659,4 млн. грн (2077,8 млн. Eur), які складаються:

- втрати лісогосподарського виробництва – 93,72%;
- збитки унаслідок втрат пошкодженої або втраченої заготовленої лісопродукції – 0,18%;
- недоотриманий дохід від не проведення рубок лісу – 4,12%;
- витрати у зв'язку із неможливістю проведення заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічного користування, використання корисних властивостей лісів, ведення сільського господарства – 0,06%;
- витрати на підготовку ґрунту під створення лісових культур – 0,02%;
- шкода та збитки, завдані лісовим розсадникам та лісовим культурам – 1,90%.

Таблиця 16. Загальні розміри шкоди та збитків заподіяних земельним ділянкам лісгосподарського призначення, лісовим розсадникам, лісовим культурам та мисливським угіддям спричинені обмеженням прав землекористувачів Держлісагентства на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації, після 24.02.2022

№ з/п	Область	Втрати лісгосподарського виробництва, млн. грн	Збитки унаслідок втрат пошкодженої або втраченої заготовленої лісопродукції, млн. грн	Недоотриманий дохід від не проведення рубок лісу, млн. грн	Витрати у зв'язку із неможливістю проведення заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічного користування, використання корисних властивостей лісів, ведення сільського господарства, млн. грн	Витрати на підготовку ґрунту під створення лісових культур, млн. грн	Шкода та збитки, завдані лісовим розсадникам та лісовим культурам, млн. грн	Загальні розміри шкоди та збитків, млн. грн	Загальні розміри шкоди та збитків, млн. Eur
1	Дніпропетровська	23,2	0,1	21,3	1,7	0,6	67,0	113,9	2,9
2	Донецька	3474,0	0,6	21,6	4,2	0,8	121,5	3622,7	93,3
3	Житомирська	932,7	14,5	826,5	6,3	0,8	25,1	1805,9	46,5
4	Запорізька	7602,3	0,4	8,2	16,7	1,6	255,4	7884,6	203,0
5	Київська	1452,5	20,5	523,0	1,7	1,2	25,5	2024,4	52,1
6	Луганська	24917,9	14,4	172,5	5,5	4,0	590,9	25705,2	661,9
7	Миколаївська	2130,9	0,2	1,7	3,2	0,4	25,0	2161,4	55,7
8	Сумська	2743,1	39,0	537,0	1,4	0,6	28,2	3349,3	86,2
9	Харківська	10611,7	11,3	319,6	2,6	1,6	104,1	11050,9	284,5
10	Херсонська	17666,9	0,9	34,7	5,1	1,2	260,3	17969,1	462,7
11	Чернігівська	4076,2	42,2	857,0	3,4	1,6	27,7	5008,1	128,9
	Всього, млн. грн	75631,4	144,0	3323,1	51,8	14,4	1530,7	80695,4	2077,8
	% %	93,72	0,18	4,12	0,06	0,02	1,90	100,00	
	Всього, млн. eur (38,8377)	1947,4	3,7	85,6	1,3	0,4	39,4	2077,8	

Збитки, заподіяні державі в результаті самовільного користування землями лісогосподарського призначення постійних лісокористувачів Держлісагентства (неотриманий дохід)

Неотриманий дохід держави від використання лісових ділянок вкритих лісовою рослинністю внаслідок збройної агресії Російської Федерації оцінюється в розмірі 4816,3 млн. грн (124,8 млн. євро). Розрахунки базуються на показниках державного обліку лісів та актуалізованих даних ВО «Укрдержліспроект» щодо площі лісових ділянок вкритих лісовою рослинністю і щорічної зміни запасу, а також звітних даних обласних управлінь лісового та мисливського господарства щодо фактичної середньої зваженої ринкової ціни деревини.

Таблиця 17. Неотриманий дохід держави від використання лісових ділянок вкритих лісовою рослинністю внаслідок збройної агресії Російської Федерації після 24.02.2022, в лісах, що належать до сфери управління Держлісагентства, (Нд = Пл × Пр × Т × Цп)

№ з/п	Область	Площа лісових ділянок вкритих лісовою рослинністю (окуповані території), в тис. га (Пл)	Приріст річний (щорічна зміна запасу) куб.м/га (Пр)	Термін самовільного користування лісовими ділянками вкритими лісовою рослинністю (окупація) (в роках), (Т)	Фактична середня зважена ринкова ціна деревної породи грн/куб. м (Цп)	Неотриманий дохід держави, тис. грн (Нд)	Неотриманий дохід держави, млн. грн (Нд)	Неотриманий дохід держави, млн. єур (Нд)
1	Дніпропетровська	0,2	3,0	1	665,3	399	0,4	0,01
2	Донецька	18,8	2,6	1	568,5	27788	27,8	0,7
3	Житомирська	87,9	3,6	1	1377,5	435896	435,9	11,2
4	Запорізька	22,7	1,4	1	685,4	21782	21,8	0,6
5	Київська	136,3	4,2	1	1307,5	748491	748,5	19,3
6	Луганська	170,0	2,6	1	616,1	272316	272,3	7,0
7	Миколаївська	7,0	1,8	1	570,7	7191	7,2	0,2
8	Сумська	169,7	4,1	1	1917,7	1334278	1334,3	34,4
9	Харківська	121,4	3,3	1	913	365766	365,8	9,4
10	Херсонська	76,0	2,1	1	680,2	108560	108,6	2,8
11	Чернігівська	249,0	4,2	1	1428,4	1493821	1493,8	38,5
	Всього	1059,0				4816289	4816,3	124,0

Загальні розміри втрат лісового фонду заподіяні державі, та збитки, заподіяні постійним лісокористувачам Держлісагентства

Всі втрати лісового фонду внаслідок збройної агресії Російської Федерації після 24.02.2022, заподіяні державі, та збитки, заподіяні постійним лісокористувачам Держлісагентства на земельних ділянках лісгосподарського призначення оцінюються в розмірі 85511,9 млн. грн (2201,8 млн. євро), які складаються:

- збитки заподіяні державі (неотриманий дохід) – 4816,3 млн. грн (124,8 млн. євро);
- збитки, заподіяні постійним лісокористувачам - 80659,4 млн. грн (2077,8 млн. євро).

Таблиця 18. Загальні розміри втрат лісового фонду внаслідок збройної агресії Російської Федерації після 24.02.2022, заподіяні державі, та збитки, заподіяні постійним лісокористувачам Держлісагентства на земельних ділянках лісгосподарського призначення

№ з/п	Область	Збитки заподіяні державі (неотриманий дохід), млн. грн	Збитки, заподіяні постійним лісокористувачам Держлісагентства на земельних ділянках лісгосподарського призначення	Всього втрат, млн. грн	Всього втрат, млн. євр (38,8377)	% %
1	Дніпропетровська	0,4	113,9	114,3	2,9	0,1
2	Донецька	27,8	3622,7	3650,5	94,0	4,3
3	Житомирська	435,9	1805,9	2241,8	57,7	2,6
4	Запорізька	21,8	7884,6	7906,4	203,6	9,2
5	Київська	748,5	2024,4	2772,9	71,4	3,2
6	Луганська	272,3	25705,2	25977,5	668,9	30,4
7	Миколаївська	7,2	2161,4	2168,6	55,8	2,5
8	Сумська	1334,3	3349,3	4683,6	120,6	5,5
9	Харківська	365,8	11050,9	11416,7	294,0	13,4
10	Херсонська	108,6	17969,1	18077,7	465,5	21,1
11	Чернігівська	1493,8	5008,1	6501,9	167,4	7,6
	Всього	4816,4	80695,5	85511,9	2201,8	100,0
	% %	5,6	94,4	100,0		
	Всього, млн. євр (38,8377)	124,0	2077,8	2201,8		

Визначення розміру іншої шкоди та збитків на землях лісгосподарського призначення, в т.ч. завданих будівлям, спорудам, об'єктам незавершеного будівництва не проводилось через відсутність вихідних даних, необхідних для проведення оцінки, та відповідних інформаційних джерел для частини тимчасово окупованої території у зв'язку з продовженням бойових дій.

Висновки

1. На тимчасово окупованих територіях знаходились (знаходяться):

- у 2014 році - 497,4 тис. га лісів України (4,8%) з загальним запасом деревини 67,07 млн. куб м (3,2%), в т. ч. 358,6 тис. га лісів (4,9%) лісів державних лісогосподарських підприємств Держлісагентства з загальним запасом деревини 51,74 млн. куб м (3,4%);
- з 24.02.2022 – 1864,4 тис. га лісів України (18,0%) з загальним запасом деревини 394,4 млн. куб м (18,8%), в т. ч. 1192,6 тис. га лісів (16,3%) лісів державних лісогосподарських підприємств Держлісагентства з загальним запасом деревини 267,53 млн. куб м (17,7%);
- разом - 2361,8 тис. га лісів України (22,8%) з загальним запасом деревини 462,06 млн. куб м (22,0%), в т. ч. 1551,2 тис. га лісів (21,3%) лісів державних лісогосподарських підприємств Держлісагентства з загальним запасом деревини 319,27 млн. куб м (21,1%).

2. Наслідки збройної агресії після 24.02.2022 для державних лісогосподарських підприємств Держлісагентства:

- із 68 лісогосподарських підприємств, які знаходились (знаходяться) на тимчасово окупованих територіях, частково пошкоджені 33 (49%). Станом на 24.06.2022 здійснювали виробничу діяльність 34 (50%), часткову виробничу діяльність – 16 (24%) і не працювали -18 підприємств (26%);
- чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг) скоротився на 641,1 млн. грн (17%), виплати на користь держави (сплата податків, зборів, єдиний соціальний внесок) зменшилися на 137,2 млн. грн (9%);
- чисельність штатних працівників скоротилась на 4,1 тис. осіб (24%), середньомісячна заробітна плата зменшилась від 1% до 59%;
- заготівля ліквідної деревини зменшилась на 1240,3 тис. куб м (42%), в т.ч. від рубок головного користування на 701,2 тис. га (47%);
- обсяги незаконних рубок зросли на 1,9 тис. куб м (45%), а обсяги заподіяної шкоди збільшилися 4588,5 тис. грн (12%);
- кількість випадків лісових пожеж збільшилась майже у 3 рази, а їх площа збільшилась у 106 разів;
- обсяги відтворення лісів скоротилися на 5,7 тис. га (43%), в тому числі висівання і садіння лісу зменшилось на 4,2 тис. га (37%).

3. Лісогосподарські збитки, завдані державі, та збитки, завдані постійним лісокористувачам Держлісагентства

Згідно з аналітичною оцінкою розмірів втрат лісового фонду, заподіяних державі, та збитків, заподіяні постійним лісокористувачам Держлісагентства на земельних ділянках лісогосподарського призначення, які знаходились (знаходяться) на тимчасово окупованих територіях внаслідок збройної агресії Російської Федерації, після 24.02.2022:

- загалом всі втрати лісового фонду внаслідок збройної агресії Російської Федерації після 24.02.2022, заподіяні державі, та збитки, заподіяні постійним лісокористувачам Держлісагентства на земельних ділянках лісогосподарського призначення оцінюються в розмірі 85511,9 млн. грн (2201,8 млн. євро), в т.ч:
- збитки заподіяні державі (неотриманий дохід) – 4816,3 млн. грн (124,8 млн. євро);
- збитки, заподіяні постійним лісокористувачам - 80659,4 млн. грн (2077,8 млн. євро),

з них:

- втрати лісогосподарського виробництва – 75631,3 млн. грн (1947,4 млн. євро);
- збитки унаслідок втрат пошкодженої або втраченої заготовленої лісо продукції – 144 млн. грн (3,7 млн. євро);
- недоотриманий дохід від не проведення рубок лісу – 3323,1 млн. грн (85,6 млн. євро);
- витрати у зв'язку із неможливістю проведення заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічного користування, використання корисних властивостей лісів, ведення сільського господарства – 51,8 млн. грн (1,3 млн. євро);
- витрати на підготовку ґрунту під створення лісових культур – 14,4 млн. грн (0,4 млн. євро);
- шкода та збитки, завдані лісовим розсадникам та лісовим культурам – 1 530,8 млн. грн (39,4 млн. євро).

4. Загальні економічні втрати

В межах областей загалом всі втрати лісового фонду внаслідок збройної агресії Російської Федерації після 24.02.2022, заподіяні державі, та збитки, заподіяні постійним лісокористувачам Держлісагентства на земельних ділянках лісогосподарського призначення становлять:

Область	Орієнтовні економічні втрати, млн. грн
Дніпропетровська	114.3
Донецька	3 650.5
Житомирська	2 241.8
Запорізька	7 906.4
Київська	2 772.9
Луганська	25 977.5
Миколаївська	2 168.6
Сумська	4 683.6
Харківська	11 416.7
Херсонська	18 077.7
Чернігівська	6 501.9
Разом	85 511.9